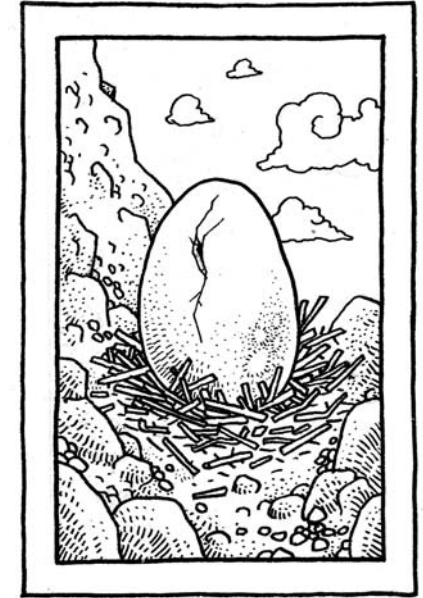

1.

Ve skalní rozsedlině vystlané pichlavým trním se pohnulo vejce. Bylo bílé a velké jako žaludek horské kozy. Několik tenčích větviček se pod ním zlomilo a zevnitř, jakoby z velké dálky zaznívalo podivné hučení. S každým dalším nepatrným pohybem bílého vejce nabýval hukot na síle. Připomínalo to příboj a pak, těsně předtím, než vejce tence naprasklo, bouři, která olistěným stromům rve šaty z těla. Konečně se skořápka úplně rozlomila. Z jejích trosek vyteklo několik pramínek krve a na ještě třesoucí se nohy se postavil právě vylíhnutý pták. Křídla měl od samého počátku silná. Několikrát jimi zatřepal a poté se prudce vznesl do výšky. Zakroužil nad rozsedlinou a zamířil k jihu. S každým mávnutím ptačích křídel byla země pod ním víc a víc pocákaná krví. Stáda divokých býků se stahovala ke krvavé cestě a zvířata neklidnými kopyty i ostrými rohy zuřivě pustošila půdu.

Kalliope, která se už chvíli zmítala na lůžku pokrytém ovčí kožešinou, se náhle posadila a hrůzou rozšířenými očima zmateně zírala do tmy. Ale kolem bylo ticho. Jen z dálky jako vždy zazníval příboj, tklidně a přívětivě, a Kalliope si uvědomila, že to, co ji probudilo, byl pouhý

sen. Znovu ulehla a už se ani nepřikryla vlněnou tkaninou zdobenou vetkávanými proužky za sebou plujících rybek. Bylo jí horko a zpcená přikrývka vlhce páchla. Dlouho ležela na zádech s rukama složenými pod hlavou a přemýšlela, co jí přinese nový den. Ten už se škvírou pode dveřmi začínal ohlašovat namodralou září. Kalliope si řekla, že nejlepší bude s předstihem vstát, čeká ji toho dnes opravdu hodně, ale než se odhodlala, propadla se opět do spánku.

*

„Ty ještě spíš?“ ozvalo se nad Kalliope zklamaným a trochu i vyčítavým hlasem. „A já bláhová myslela, že už budeš oblečená. Slíbilas přece, že dnes půjdeš k Paní mezi prvními a přineseš jí dary za přímluvu k šťastnému doplutí tvého manžela do Egypta.“

„Promiň,“ zamumlala Kalliope zahanbeně k sestře Kleio a klouby štíhlých ukazováčků si rozespale promnula oči. „Už jsem byla vzhůru, ale k ránu mě znovu zmohlo spaní.“

„Bůh spánku Hypnos ti bez manžela dopřává dlouhého odpočinku, co?“ rýpla si Kleio kousavě. „Ale teď už honem vstaň, ať nezmeškáme. Věštba na dnešek je dobrá. Byla by škoda takový den promarnit na lůžku.“

Kalliope neotálela. Rychle vběhla do sousední místnosti, kde stála kamenná vana, naštěstí od večera naplněná dešťovou vodou z velké keramické zásobárny stojící za domem. Horká noc vodu ohřála k příjemné vlažnosti a Kalliope ze sebe radostně smývala nejen pot noci a bělavé chloupky z ovčí kůže, které se jí tu a tam nalepily na tělo, ale hlavně zvláštní znepokojivý pocit. Ten v ní stále ještě ulpíval z horečnatého snu.

Kleio mezitím otevřela těžkou dřevěnou truhlici na nožičkách s víkem pobitým mědí a nerozhodně se prohrábla sestřiným oblečením. Zamítla několik dvoudílných sukni se zdůrazněnými svíslými švy, u nichž se stýkaly konce kanýrů, a nakonec zvolila pestrou starodávnou sukni

s dvanácti vodorovnými volány. Sice už dávno vyšla z módy, ale Kleio byla přesvědčená, že k uctění Paní je to ten nejvhodnější oblek, jaký se v Kalliopině truhlici nalézá.

Kleio vůbec tíhla k starodávným věcem. Měla úctu ke všemu, co už zdánlivě dosloužilo, a jako kněžka Poseidonova kultu dokázala mocnými kouzly a zaklínadly poodhalovat dávno zapomenuté události, jejichž důkladným zkoumáním se pokoušela předpovídat budoucnost. Sama byla oděná do dlouhé béžové sukně tvořené šesti stejně širokými volány a doplněné ozdobně prošivanou zástěrkou oválného střihu. Na důkaz kněžského postavení si vzala červený vypasovaný živůtek s krátkými rukávy, který byl vpředu střižen tak, aby ani kousíčkem nezahaloval její pevná a mateřstvím neponičená ňadra s malými, ostružinově nařialovělými bradavkami.

Kleio zamyšleně mnula starou látku z truhlice mezi prsty, když se ve dveřích místnosti znovu objevila její mladší sestra Kalliope, osvěžená ranní koupelí.

„Doufám, že po mně nechceš, abych se na dnešní pouť k Paní navlékla do tohoto starého hadru,“ ukázala Kalliope na sukni v Kleiinych rukou a hněvivě nakrčila čelo.

„Paní bude ráda, když uvidí, že ctíš tradici našich předků, starých Krétanů, kteří tento ostrov obývali od nepaměti spolu s nejmocnějšími bohy,“ namítla Kleio trochu rozhořčeně. „Já o tom něco vím. Pradávná božstva nelpí na módních výstřelcích, věř mi. A pramáti všech bohů už teprve ne.“

„A můžeš mi říct, co je to za novou tradici chodit jako hasťoš?“ utrhla se Kalliope na sestru. „Měla jsem tu starou sukni už dávno rozstříhat na fábory.“

„Nemluv nesmysly a radši se rychle natři vonným olejem,“ přerušila Kleio hádku. „Už tak jsme ztratily dost času. Podívej, jak chvatně slunce vylezlo na kopec. Když si pořádně nepospíšíš, pochybuji, že tvoje prosby k Paní budou vyslyšeny.“

Kalliope stále ještě se vzpurnou vráskou na čele kvapně otevřela okrouhlý aryballos s pleťovým olejem nasyceným jemnou růžovou vůní, potřela si obličej, ruce a nohy a se zřejmou nechutí se nechala navléct do té odporne sukně, která ji tíhou dvanácti hustě nabraných volánů nepříjemně táhla k zemi. Modrý živůtek s o poznání mělčím výstřihem, než měla Kleio, jí těsně překryl útlý pas, jenž ještě zdůraznila dvakrát obtočeným páskem. Potom v chvatu popadla v jedné z polic zapuštěných do zdi bronzové zrcátko s ozdobnou rukojetí a velký dřevěný hřeben.

„Pomůžeš mi?“ otočila se na sestru, když si rozčesala dlouhé, lokýnkami zdobené vlasy sahající jí až k pasu.

Kleio ochotně sáhla do slonovinové krabičky pro šňůru korálek a pomocí jehlic ji zručně přichytávala do sestřiných hustých černých vlasů. Pak si obě mladé ženy nazuly sandálky a nasadily vysoké komolé klobouky. Kalliope uchopila košík, v němž byly již od večera připravené nádobky s medem a olejem pro Paní. Před domem nastoupily do dvoukolového vozu taženého jedním koníkem. Kleio se chopila opratí a vyrazily ke Knossu, odkud hodlaly dál pokračovat pěšky.

*

Posvátná hora Juktas vyrůstá z nížiny mezi pohořími Ida a Dikte. S knosským palácem je spojena přímou cestou nyní rozjásanou barevnými oděvy mnoha příchozích. Od hory směrem ke Knossu stéká říčka Kairatos, kterou je během chůze nutné několikrát přebrodit, což však není možné bez předchozího rituálního omytí rukou a pomodlení se k múzám sídlícím v horských vodních tocích.

Kalliope s Kleio už potřetí během cesty přiklekly k břehu říčky, která se v nastalých vedrech změnila spíš v žalostný potůček, a za tichého mumlání k múzám ponořily ruce do průzračné vody plné světelných pablesků. Voda byla chladivá a Kalliope neodolala, aby si trochu nepostríkala i zpocený obličej a krk.

„Napij se trochu,“ pobídla ji Kleio. „Tahle voda je jako léčivý nápoj a v dnešním horkém dni tvé tělo osvěží dvojnásob.“

Kalliope se maličko napila. Pak si rozvázala sandály sepnuté kolem kotníků koženou šňůrkou a sedíc na mírně vyvýšeném břehu, blaženě kopala nohama do umělé tůňky vzniklé navršením několika kamenů, až voda stříkala málem na protější břeh.

„Jsi pořád jako malé dítě,“ napomenula ji Kleio. „Člověk by ani neřekl, že už patříš muži a brzy snad porodíš děti, které bude nutno vychovávat. Bohové s tebou, ani vidět to nechci, jak si s tím poradíš.“

„Děti? To hned tak nebude,“ odbyla Kalliope sestru se smíchem. „Když máš za muže námořníka, nejde to tak snadno. Víš stejně dobře jako já, že bude víc na moři než doma.“

Prudké cákání Kalliopiných nohou zkalilo v tůňce vodu.

„Nech už toho, pro všechny bohy!“ vykřikla Kleio zděšeně. „Cožpak nevidíš, že múzy se zlobí? Ještě otráví posvátný pramen nebo sešlou do údolí povodeň!“

„Povodeň?“ vyprskla Kalliope. „V tomhle suchém čase, kdy země puká žízní a vypadá jako vrásčitá stařena, které nezbyl olej na potření tváří? Myslím, že malá povodnička by naopak vůbec nebyla na škodu.“

„Nerouhej se!“ okřikla ji Kleio ostře a kvapně sáhla do sestřina košíku pro nádobky s olejem a medem určeným pro Paní, aby z každé odstříkla pár kapek do říčního koryta múzám na usmíření.

Poté nádobky zase pečlivě uzavřela a pobídla nezvedenou a nyní se pobaveně tvářící sestru k další cestě. Čekalo je nepříjemné stoupání a obě po nějaké chvíli toužebně zakláněly hlavu, zda před sebou konečně nespátí vrcholek hory. Tu a tam je předhoniли chodci, kterým do závěrečného výstupu přece jen zbývalo víc sil. Ale mnohé skupinky poutníků byly pomalejší než ony dvě.

Kráčely úmorným vedrem a Kalliope v duchu uznala, že by opravdu bývalo lepší si ráno přivstat. V tom už se však na obzoru – částečně skryta za skupinkou cypřišů a osamělého klenu s rozložitou korunou – obje-

vila první zeď posvátného okrsku. Sestry přidaly do kroku a zanedlouho se jim otevřel pohled na vrcholek hory, který je celý obehnaný mohutnou zdí a uvnitř kultovního okrsku stojí prostorný domek Paní.

„Je tu dneska nějak plno,“ ucedila Kalliope a znechuceně se vyhnula několika vyzývavým mužským pohledům. „A stejně nechápu, proč jdeme o šťastnou plavbu a návrat mého muže Nausiklevea prosit Paní, když větším pánem nad mořem je přece Poseidon, jak ostatně zrovna ty často zdůrazňuješ.“

„Mlč, ty bezbožnice,“ okřikla sestru Kleio. „Paní tě uslyší a nepřijme tvoje dary. Jako bys nevěděla, že právě Paní je hlavní vládkyně nad mocným a bohatým městem Knossos i nad všemi jeho obyvateli. Zdá se mi, že od té doby, co sdílíš lůžko s Nausikleveem, je tvoje mysl víc a víc otrávena zničitelskou neúctou a bezbožností, která by se ti ovšem nemusela vyplatit.“

Kalliope jen vzdorně pohodila hlavou a prudčeji vykročila dopředu, přesto si v posvátném jezírku omyla ruce a nohy s náležitou pečlivostí a vážností. Pak už si stouply do fronty a čekaly, až na ně přijde řada, aby mohly Paní složit svůj dar a poprosit o náklonnost.

Jakýsi muž v kalhotách pytlovitého tvaru ke kolenům a s ledabyle oholenou tváří právě odstrčil houf tiše rozmlouvajících žen a neomaleně vrazil do stařeny, která se o holi belhala podél fronty směrem ke svatyni.

„Co předbíháš, babo?“ osopil se na ni hněvivě. „Myslíš si snad, že svým páchnoucím olejem usmíříš hněv Paní a ona ti vrátí nekulhavý krok? Možná, i když o tom silně pochybuju. Ale koukej si počkat jako ostatní! My všichni něco chceme. Jinak bychom tu přece nestáli, co?“ rozhlédl se s chraptivým chechotem po přihlížejícím zástupu.

Dav nespokojeně zamručel. Nebylo radno nahlas přiznávat, že pochod ke svatyni Paní se podniká ze ziskuchtivých účelů. Kdosi dokonce muže okřikl a jakási žena poznamenala, že s tak nedbale oholenou tváří by před Paní snad ani předstupovat neměl. Muž cosi zamumlal a hněvivě si uplivil. V davu to opět nespokojeně zahučelo. Chvilí to dokonce

vypadalo, že se strhne potyčka, a okolo pobíhající děti už se začaly těšit, že v nudném čekání bude na chvíli o zábavu postaráno. Ale nakonec z toho nebylo nic, a děti zklamaně odběhly k nedalekému borovicovému hájku. Jen stařena s holí mlčky využila situace a tiše se vklínila do branky vedoucí do nitra okrsku.

„A o co vlastně požádáš Paní ty?“ zeptala se Kalliope sestry, když si uvědomila, že o tom ještě nemluvily.

„O zdraví lidí, klidné moře a pevnou půdu pod nohama,“ usmála se Kleio.

„To je ale hloupost,“ vyprskla Kalliope, „to si přejí všichni. Na takovéhle obyčejnosti přece nemusíš Paní upozorňovat.“

„Zatím snad ne,“ odpověděla Kleio zamýšleně. „Ale dělám to po každé, aby pak třeba jednou nebylo pozdě.“

Zástup čekajících se líně sunul kupředu. Slunce kreslilo na zemi kraťoulkové stíny a roznašeči vody měli plné ruce práce, aby uspokojili všechny žíznicí.

„Vidíš, říkala jsem ti, že jsme měli vyrazit dřív,“ vyčetla Kleio sestře, když jednomu z roznašečů došla voda právě před nimi a on musel odběhnout, aniž by je obsloužil. „V tuhle hodinu je tu tolik lidí, že i Paní už musí být unavená.“

„Myslela jsem, že Paní není nikdy unavená,“ namítla Kalliope poťouchle, ale Kleio jen mávla rukou a znovu křikla na roznašeče vody, aby konečně svlažila horkem a darmým mluvením už ochraptělý krk.

Zanedlouho obě prošly brankou do posvátného okrsku, kde kněžky v krátkých kožených šatech odebíraly od příchozích nádobky medu, oleje a vína a odlévaly z nich do připravených nádob bez dna, aby tekutiny mohly vsakovat do půdy a usmiřovat bohy žijící v podzemí. Zbytek daru byl určen Paní.

Hlavní kněžka seděla uvnitř svatyně, kam se mohlo vcházet pouze jednotlivě či ve dvojicích, a někdy trvalo i dlouhé minuty, než žadatel opět vyšel ven.

„Tak jdi,“ popostrčila Kleio sestru.

Kalliope bosa vkročila do svatyně, pravou ruku sevřenou vpěst přiloženou k čelu jako znamení úcty prokazované Paní. Kněžka pokynula, aby jí usedla k nohám. Potom ji velkýma, nepřirozeně rozšířenýma očima mlčky vybídla k hovoru.

„Jsem Kalliope, jen několik týdnů žena Nausikleveova. Nedávno mi bylo patnáct,“ začala nerozhodně, ale kněžka ji opět očima pobídla, aby pokračovala.

„Můj muž je mořeplavec, jako ostatně mnoho mužů tohoto ostrova, a před třemi dny vyplul s druhy lodí do Egypta, aby tam vyměnili vlnu, kůže a purpurové tkaniny za slonovinu a vzácné dřevo.“

Kněžka opět přikývla a zrakem zabloudila k chatrnému obložení stěn svatyně. Ano, Paní by si zasloužila nové, nejlépe z černého ebenu, který krásně kontrastuje s měňavou blyštivostí perleti a na němž se tak nádherně vyjímají křiklavě barevné malby mořských živočichů.

Kalliope vycítila, že kněžka neposlouchá, a odvážila se zlehka zakašlat.

„Pokračuj,“ vybídla ji kněžka tentokrát sytým a na ženu neobvykle hlubokým hlasem, který se svatyní rozléhal s vroucnou měkkostí.

„Nechtěla jsem, aby manžel nastoupil na loď tak brzy po svatbě, ale jak víš, do Egypta se dá plout jen v létě, kdy pasáty vanou od severu a plachty ušetří veslařům mnohou práci. I tak trvá cesta pět dlouhých dní a pět ještě delších nocí, kdy loď obepíná neproniknutelná černá a ni-

kdo netuší, jaké hrůzy číhají před přídílí, za zádí, na pravoboku i levoboku nepřítelů velkého plavidla.“

Kalliope se samými obavami o muže až zadýchala. Doma, v jejím důvěrně známém obydlí, jí to ani tolik nepřišlo, ale zde, ve svatyni plné mihotavých kahanů a loučí, ji skutečně obestřel strach. Vrátil se její Nausikleves? Dokáže jeho loď překonat nástrahy pětinasobné tmy a doplout až k egyptským břehům?

„Dokáže to,“ zazněl mihotavým šerem kněžčin hlas.

„Opravdu?“ vykřikla radostně Kalliope, aniž si uvědomila, že její otázky nebyly vysloveny nahlas. „Takže se mi vrátí! Vím, že to bude až na jaře, až se ztiší zlé zimní bouře a bude možné plout zpátky podél foinických břehů. Pak svého muže zase uvidím.“

„To ne,“ zazněla tichá námitka a Kalliope se až zachvěla mrazivou hrůzou, ačkoliv ve svatyni bylo dusno k zalknutí. „Tvůj muž v pořádku dosáhne africké pevniny, ale domů do rodného knosského přístavu se už nikdy nevrátí.“

„Zemře?“ vypravila ze sebe Kalliope přiškrceným hlasem.

„To Paní neříká,“ odpověděla kněžka.

„A co tedy říká?“ přerušila ji Kalliope netrpělivě.

„Zemře Nausikleveovo dítě, které čekáš...“

„Já že čekám dítě?“ vyjekla Kalliope a podvědomě si oběma rukama sevřela břicho pod pasem.

„...má být zaslíbeno Býku,“ dopověděla kněžka nevzrušeně.

„Býku?“ zavzdychala Kalliope. „Proč právě Býku?“

„Má tančit s býky, bojovat s býky... zemřít s býky,“ dodala kněžka po chvíli zaváhání.

„Mé dítě má tedy zahynout při tauromachiích, kultovních tancích s býky? To nedovolím!“ vykřikla Kalliope s nečekanou prudkostí.

„Pst, ztiš se,“ popadl ji kdosi vedle ní za loket. „Co nedovolíš?“

Kalliope široce otevřenýma očima pohlédla na vedle stojící sestru Kleio.

„Ty jsi tady?“ zabrebtala nechápavě. „Jak dlouho?“